

2.6.3.

BERDINTASUNA

BERDINTASUNA

Urteko planetan zehazten da III. Berdintasun Planaren (2016-2022) garapena, udalaren alor guztietan onartutako aurrekontuekin eta zeharkako proiektu komunekin, zeinak lau eremutan garatzen baitira:: gobernantza eta konpromisoa berdintasunarekin; emakumeak ahalduntzea eta balio-aldaketa; zainketa-lanen eta erantzunkidetasunaren aitortza; eta emakumeen aurkako indarkeriarik gabeko bizitza hiri seguru batean. Aurten 685.670 €-ko aurrekontua egikaritu da

Jardueren kudeaketa: 330.421,49€

Dirulaguntzak: 195.500 €

Publizitatea: 29.927,51 €

Euskarri eta ekipamenduak: 129.821€

2019an, aldaketak gertatu ziren udal-antolamenduan, eta Kultura eta Berdintasun Alorraren barruan geratu zen Berdintasun Unitatea, Kulturarekin batera. Zinegotzigo berezi batek, koordinatzaile batek eta bi teknikariek osatzen dute. Nafarroako Unibertsitate Publikoarekin (NUP) sinaturiko hitzarmen baten bidez, arlo horretan 150 ordu egiten dituen praktiketako pertsona bat sartu da.

GOBERNANTZA ETA BERDINTASUNAREN ALDEKO KONPROMISO POLITIKOA

Gobernantza eta Berdintasunerako Konpromiso Politikoaren helburua da berdintasuna gobernagarritasun-printzipio bihurtzea. (Aurrekonturik gabe, EnRed laguntza teknikoa 2018ko abenduan eta 2020ko martxoan ordaindu baitzen.)

Jarduera nagusiak:

2019an, udal-arlo guztietako 17 pertsonak (13 emakume eta 4 gizon) osaturiko batzorde teknikoaren bilerak egin ziren, eta plan, programa eta proiektu guztietan genero-ikuspegia txertatu zen zeharka. Adibide gisa: genero-irizpideak zentro komunitarioen erabilera eta funtzionamendua arautzen duen ordenantzan, ludoteka bat txertatzea auzo-eztabaidaguneen deialdietan, emakumeen presentzia sustatzea Berdintasun Zerbitzuko musika taldeen udal-poltsan, edo emakumeak bistaratzea kultur arloko erreferente gisa.

Halaber, EnRed enpresaren bidez 2019ko Plan Operatiboaren jarraipena eta balioespina egin da, udaleko arlo guztiek entregaturiko 65 ebaluazio-fitxak aztertu ondoren. Era berean, Laneko Arriskuen Prebentziorako Udal Zerbitzuak eta intranet bidez «Sexu-jazarpenaren eta sexuan oinarritutako jazarpenaren aurkako prebentzio- eta jarduera-protokoloa» ere zabaltzen da kontratatatu berri diren langileen artean.

Unitateak truke-sareetan parte hartu du 2019an beste udal batzuekin Nafarroako Toki Erakundeetako Teknikarien Sarearen bidez, eta, berdintasunaren arloko prestakuntza-ibilbide bat zehazteaz gainera, politikariei eta teknikariei edukiak ematen ere jardun du.

EMAKUMEAK AHALDUNTZEA ETA BALIO-ALDAKETA

Esku hartzeko esparru honen helburua da balio androzentrikoak gainditzea eta emakumeen ahalduntzea sustatzea instantzia eta esparru sozial guztietan, egiazko berdintasuna lortze aldera. Aurrekontua: 428.713,32 euro.

Jarduera nagusiak:

2019an, Iruñeko Emakumeen Etxea sortu da, bai eta emakumeen webgunea ere. Baliabide berri hori espazioa lagatzeko hitzarmen baten bidez eta Iruñeko Udalaren eta Emakumeen Etxea elkartearen arteko baterako kudeaketarekin kudeatzen da. Urteko azken hiruhilekoan, Berdintasun Arloak, Emakumeen Etxea elkarteak eta hiriko hainbat elkarte ikastaroak programatu dituzte feminismoari, sexualitateari, autodefentsa feministari eta bertze hainbat gairi buruz. Iruñeko Emakumeen Etxeaz gainera, Harrotu zentroek ere eskura jarraitzen dute (LGTBI pertsonen informazioa, aholkularitza eta laguntza emateko zerbitzua), eta sexu-aholkularitzako eta generoarekin loturiko eten digitala murrizteko (EMATIC) zerbitzu bat ere badute. Azken zentro horrek 66 ikastaro, tailer eta tutoretza egin ditu 2019an, eta 792 emakume ikasle bertaratu dira. Zerbitzu horrek erabilera libreko 2.644 erabiltzaile izan ditu.

Unitatearen helburua da emakume-elkarteen partaidetza sustatzea berdintasun-politiken diseinuan eta jarraipenean, Emakumearen Udal Kontseiluaren bileren bitartez. 2019an, sei ordezkari lanpostuak berriro ziren. Gainera, lanean ari dira aldarrikapen feministak hiriko jai-plangintzetan sartzeko.

Arlo horretan, hiru laguntza-deialdi egin dira:

- Irabazi-asmorik gabeko entitateei emaniko dirulaguntzak, emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna sustatzen duten proiektuak egin ditzaten. 22 entitateen proiektuak finantzatzen dira, eta guztira 170.000 € jaso dituzte.
- Irabazi-asmorik gabeko Iruñeko elkarte eta entitateei emaniko dirulaguntzak, prestakuntza-proiektuak finantzatu ditzaten, betiere proiektu horiek helburu izanen dutelarik Berdintasunean eta LGTBI eskubideetan trebatzeko prozesuak bultzatzea. 5 proiektu finantzatu dira, guztira 14.648,4 €-ko dirulaguntza.
- Dirulaguntzak irabazi asmorik gabeko Iruñeko LGTBI elkarte, kolektibo eta entitateei, edo programa, proiektua edo jardura osoa Iruñeko udalerrian egiten dutenei, honako helburuak dituzten proiektuak finantzatzeko: batetik, lesbiana, gay, transexual, transgenero, bisexual eta sexuarte pertsonen aukera-berdintasuna, partaidetza eta presentzia gizarte, ekonomiako, kulturako eta laneko bizitzan –erabateko gizarteratzea lortze aldera– bultzatzen duten proiektuak sustatzea, eta, bertetik, hori bultzatuko duten azterlanen eta dokumentazioaren ezagumendua, ikerketa eta zabalkundea bultzatzea. 3 entitateen proiektuak finantzatzen dira, eta guztira 11.234,05 € jaso dituzte.

2019an, 128 erabiltzaile berrik eman zuten alta IPES Emakumeen Dokumentazio Zentroa eta Liburutegia zerbitzu espezializatuan, zeina Udalak lagundua baita, eta 25.500 euroko urteko dirulaguntza nominatibo bat eskuratu zuen. Zentro horrek 15.653 erregistro bibliografikoko bilduma dauka 2019ko abenduaren 31n.

Barne-ikuspegitik, partaidetza-mekanismo egonkorrak berrikusi dira, partaidetza-prozesu guztietan berdintasun-printzipioak txertatzeko, eta Iruñeko Udalaren kultura-programazioa aztertu da, ikastaro eta jardueretan emakumeek eta gizonek duten presentziari dagokionez. Sentsibilizazio-ekintza gisa, martxoaren 8ko jardunaldian parte hartu da, «Kirola femeninoan» argazki-erakusketa antolatuta da eta «Berdintasuneko Jardunbide Egokiak Kazetaritzan» lehiaketaren beste edizio bat egin da. Horretaz gainera, emakume euskaldunen eta gainerako kulturetako emakumeen kultura-ekarpenak ikusarazteko ekintzak programatu dira.

Genero-ikuspegia txertatzeko prestakuntzari dagokionez, ikastaro bat egin da esku-hartze eta lagun-egite sozialerako, Gizarte Zerbitzuen Arloko 21 pertsonari (19 emakume eta 2 gizon) zuzendurik. Gainera, Feminismoen Eskolaren 44 saio eman dira, 47 parte-hartzaileekin (43 emakumezko eta 4 gizonzko), eta «Berdintasunean heztekin zinemarekin» jarduera jarri da abian, Iruñeko DBHko 4. mailako eskola-taldeei zuzendurik. 2019an, «Zinemako heroiak» zikloari eutsi zaio: 2.000 emakumek eta 200 gizonek baino gehiagok parte hartu dute, eta, sare horretan bertan, «Serializadas» eta «Serializadas y reincidentes» ikastaroak programatu dira; alegia, emakumezko heroi zinematografikoak eraikitzen dituzten pertsonaien ibilbidea, filmen eta zatien hautaketa bat ikusiz.

ZAINKETA-LANAK ETA ERANTZUNKIDETASUNA FUNTSEZKO ELEMENTUTZAT AITORTZEA

Iruñeko III. Berdintasun Planak mahai gainean jartzen du beharrezkoa dela eredu ekonomikoaren gainean berriz ere gogoeta egitea, bai eta denborak eta lekuak kudeatzeko eredu berriak proposatzea, zainketa-lanetan ari direnen bizi-baldintzak hobetzea, zainketa-lanei lotutako rolak eta estereotipoak haustea, eta hiriaren gainean gogoeta egitea ere, parametro berri horietatik abiatuta. Aurrekontua: 26.545 euro.

Jarduera nagusiak:

Unitateak 2019an ekoizpen-ereduaren jasangarritasunari buruzko eztabaida, denbora-bankua eta halako ekimenak sustatzen jarraitu du; «Pamplona (en)clave de cuidados» jardunaldietan, eta, esparru horretan bertan, Iruñeko zainketen egoerari buruzko diagnostikoa egin da.

Ildo estrategiko honetako prestakuntza-ekintzen artean sartzen dira emakume gazte eta nagusientzako doako autonomia- eta ahalduentze-ikastaroak, brikolaje-, iturgintza-, elektrizitate- eta ahalduentze-edukiak barne (16 parte-hartzaile) eta «SFetan busti zaitez!» Ikastaroa, gazteak autonomiarekin eta zaintzarekin lotutako zereginetan trebatzeko sanferminen testuinguruan, besteak beste, otorduak prestatzeko eta sanferminetako arropak kudeatzeko eta garbitzeko lanak ez daitezen betiko pertsona gutxi batzuen ardura izan (tradizionalki emakumeak).

EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIARIK GABEKO BIZITZA, HIRI SEGURUAN

Azkenik, Berdintasunerako III. Planak emakumeen eta adingabeen aurkako indarkeriaren aurrean koordinaturik esku hartzeko ildoak konbinatzen ditu. Aurrekontua: 69.381,22 euro.

Jarduera nagusiak:

2019an espazio publikoan egindako komunikazio-ekimenen artean, honako hauek ageri dira: eraso sexistekiko tolerantziarik eza adierazten duen hiri-seinaleztapena, eta emakumeen presentzia sustatzea kale, plaza, eraikin edo erabilera publikoko aretoen izendapenean. Gainera, eraso sexistak prebenitzeko «Eraso sexistarik gabe, Iruña aske» kanpainari lotutako komunikazio-jarduerak egiten dira, Emakumearen Udal Kontseiluak eskatuta 2014an sortutako Berdintasuneko Sanferminen Taldean lan eginez.

Udalak, oro har, eta udal-arlo jakin batzuek berdintasunarekin lotutako ekitaldi instituzionaletan parte har dezaten sustatzen du Udalak, hala nola azaroaren 25ean egiten den Emakumeen Aurkako Indarkeriaren Aurkako Egunean. Aurtun, konparazio batera, aholkularitza psikologikoari lotutako lantegi espezifikoak eta edukiak programatu dira Gaztediaren Etxean.

Gainera, jai-guneetan eta gaueko aisialdi pribatuan indarkeria sexista prebenitzeko eta hari aurre egiteko protokoloa jarri da martxan, hura prestatzen parte hartu zuten lokaletan: Botika Zaharra, Herriko taberna, Terminal eta Zentral. Protokoloari atxikitzeak berekin dakar aurrez prestakuntza-ekintzak egitea, protokoloaren funtzionamendua egokia izan dadin.

2019an, 85 emakumek autodefentsa feministari buruzko ikastaroetan parte hartu zuten Civivox sarean, eta Emakumeen Arretarako Udal Zerbitzuan (Gizarte Zerbitzuen, Ekintza Komunitarioaren eta Kirolen Alorra) «niretzako, guretzako leku bat» taldearen esku-hartzea egin zen, genero-indarkeriaren 9 biktimarekin, emakume horiei osatzen laguntzeko. Esparru horretan, Gizarte Zerbitzuetako profesionalei afektuzko loturaren eta desloturaren ereduak buruzko prestakuntza eman zaie (95 parte-hartzaile), eta Luz que agoniza filma proiektatu da ondoren eztabaida-saio batekin (120 parte-hartzaile, emanaldi irekia).

Gainera, Liburutegi Publikoen Sarean, 2019an, berdintasunari lotutako bi ekintza egin ziren: batetik, Emakumeen Arretarako Udal Zerbitzuaren erabiltzaile baten margolan bat erakutsi zen San Frantzisko liburutegi publikoan (Flamencas por derecho izeneko), eta, bertzetik, Chimamanda Ngozi Adichie idazle nigeriarraren La flor púrpura liburuaren irakurraldia San Frantzisko eta Iruña-Yamaguchi liburutegietako irakurketa-klubetan.

LGTBI

LGTBI komunitatearekin loturiko ekintzei dagokienez, haien helburua da LGTBI pertsonak hiriko esparru guztietara sartzea eta presentzia izatea bermatzea, eta herritarrak sentsibilizatzea alor honetan.

Aurrekontua: 49.866,02 euro.

Jarduera nagusiak:

Ekainaren 28aren eta Armairutik Irteteko Nazioarteko Egunaren (urriak 11) inguruko zabalpen- eta sentsibilizazio-ekintzak. Era berean, bertze erakunde-ekitaldi batzuk egin dira, bertzelako alorrekin koordinaturik, LGTBI kolektiborako data garrantzitsu batzuk nabarmentzearren: Ikusgaitasun Lesbikoaren Eguna; LGTBIfobiaren aurkako Nazioarteko Eguna eta Ikusgaitasun Transexualaren Eguna.

Hirian Zinegoak egiten da, Gaylesbotrans Zinema eta Arte Eszenikoen Nazioarteko Jaialdia. Aurten LGTBIQ diagnostikoaren maketatze-lana egin da, bai eta LGTBI Erasoaren Protokoloaren asistentzia arbitratu ere.